

Atlaksessa yli puoli miljoonaa havaintoa!

Vuosina 2022–2025 toteuttava Suomen neljäs lintuatlas alkaa päästä lentoon myös toisen maastokauden osalta. Talven aikana on täydennetty aineistoja ja tuoreiden päivitysten myötä koossa on jo yli puoli miljoonaa pesintään viittaavaa havaintoa. Kiitokset tästä huikeasta määrästä kaikille havaintojaan kirjanneille!

Uusimpana havaintoaineistona viime vuodelta atlakseen on viety linja- ja pistelaskentahavaintoja, joihin on automaattisesti tulkittu pesimävarmuusindeksit. Näistä laskennoista atlakseen tuli kymmeniä tuhansia havaintoja. Jatkossa nämäkin aineistot päivittyvät atlakseen huomattavasti nopeammin. Muistutamme, että näissä laskennoissa havainnoija voi itse kirjata laskentahavaintoon pesimävarmuusindeksin, joka voi olla korkeampi kuin mitä automaattisesti pystytään tulkitsemaan.

Lisähavaintojen myötä myös atlasruutujen selvitysasteet ovat nousseet eri puolilla maata. Nyt onkin hyvä aika tutkia atlaksen tulospalvelua (tulokset.lintuatlas.fi) ja miettiä, mihin suuntaat retkelle tänä vuonna. Muista, että eteläisessä Suomessa aina Kemijärven korkeudelle asti atlaksen tavoitteena on kaikkien atlasruutujen selvitysasteen nostaminen tyydyttäväksi – tämä edellyttää lisää retkeilyä myös sellaisilla ruuduilla, joilta on jo jonkin verran havaintoja.

Kevät etenee

Pesimävarmuusindeksin valinta Tiirassa. Valitsemalla indeksien sinisellä väritetyt numerot aukeaa uuteen ikkunaan pesimävarmuusindeksien kuvaus.

Kevään edetessä ja öiden lämmitessä yhä uusia muuttolintuja saapuu reviereilleen. Samalla monen paikkalinnun pesinnät ovat jo pitkällä. Muistathan kirjata atlakseen niin laulavat linnut (mahdollinen tai todennäköinen pesintä) sekä pidemmällä ehtineet pesinnät (todennäköiset ja varmat pesinnät). Varmoja ja todennäköisiä pesintöjä voi tähän aikaan vuodesta havaita esimerkiksi korpilla, variksella, pikkuvarpusella ja viherpeipolla.

Läpimuuttajista esimerkiksi järripeipon kaltaisen lajin kohdalla on hyvä muistaa, että laji pesii hyvin harvoin eteläisemmässä Suomessa. Havainnot samalla paikalla useampana päivänä laulavasta järripeiposta eivät siis välttämättä viittaa pesintään, vaan kyseessä voi olla muuttomatallaan pysähtynyt lintu. Paras tapa varmistua alueella todella pesivistä linnuista on retkeillä alueella useampaan kertaan.

Tietoja lajien pesimäalueista edellisen atlaksen aikana löydät täältä:

<https://lintuatlas.fi/aiempien-lintuatlasten-tulokset/>

Varaa vakiolinja, osallistu vesilintulaskentaan

Vakiolinjojen tiedot ovat äärimmäisen tärkeitä Suomen linnuston seurannassa. Lintuatlas ei korvaa linjalaskennoilla saatavaa lintutietoa. Sen sijaan saamme vakiolinjoilta tiedot lintuatlakseen, kuten edellä mainittiin. Eli jos mietit, lasketko vakiolinjan vai lähdetkö atlasretkelle, laske vakiolinja.

Vakiolinjojen varaustilanteen näet laji.fi-sivustolta. Kirjautu, valitse ”Tallenna havaintoja” > ”Maalintujen linjalaskennat” > ”Vakiolinjat ja ilmoittaminen”. Vakiolinjoja on vielä runsaasti vapaana joka puolella maata.

Tietoa linjalaskennasta: www.luomus.fi/fi/pesimalintujen-linja-pistelaskenta

Etelä-Suomessa vapun aikoihin alkavat **vesilintulaskennat** tarjoavat arvokasta tietoa niin atlakseen kuin muun linnustonseurannan käyttöön. Vesilintulaskenta on myös helppo ja aloittelevallekin laskijalle hyvin sopiva laskentamuoto.

Tietoa vesilintulaskennasta: <https://www.luomus.fi/fi/vesilintulaskenta>

Muista: kulkuluvat kuntoon

Jos varaat vakiolinjan tai suunnittelet atlasretkeä alueelle, joka on rajavyöhykettä, luonnonpuistoa tai muuta liikkumiskieltoaluetta (esimerkiksi kansallispuistoissa voi olla osittaisia liikkumisrajoituksia), tarvitset kulkuluvan. Rajavyöhykelupa myönnetään nopeasti, mutta **luonnonpuiston ja kansallispuistojen kulkuluvat** pitää hakea vähintään **2 kuukautta ennen retkeilyä**. Hae siis kesän kulkuluvat viimeistään nyt!

Rajavyöhykelupa: <https://raja.fi/rajavyohykelupa>

Luonnonpuiston liikkumislupa: www.metsa.fi/maat-ja-vedet/luvat/tutkimus-ja-liikkumisluvat/

Rajoitusalueet näkyvät sivulla retkikartta.fi. Valitse oikean yläkulman karttatasovalikosta ”Suojelu- ja retkeilyalueet”. Kartalla punainen rasterointi tarkoittaa rajoituksia; rasteroinnin saa vahvemmaksi karttatason pisaramerkistä. Klikkaa kartalla punaista rasterialuetta ja saat vasemmalle valikon, josta selviää, millaisista rajoituksista on rajoitusalueella kyse. Esimerkiksi Savukoskella Maltion luonnonpuistossa on liikkuminen kielletty kaikkina vuodenaikoina.

Laskentatapaamisen esitykset nähtävillä

BirdLife Suomi ja Luonnontieteellinen keskusmuseo Luomus järjestivät maaliskuussa Orivedellä kaikille aiheesta kiinnostuneille avoimen lintulaskijatapaamisen jo seitsemättä kertaa. Tapahtumaan osallistui paikan päällä ja etänä noin 90 henkeä ja keskustelu oli vilkasta. Kiitos vielä kaikille osallistujille!

Ohjelmassa oli esityksiä muun muassa lintuatlaksesta, ensimmäisestä vakiolinjalaskentakerrasta, vesilintulaskentojen tuloksista, laskentatulosten hyödyntämisestä ympäristöhallinnossa sekä laskentakokemuksista eri puolilta maata Ahvenanmaalta Perämerelle. Tiivistelmät esityksistä ja itse esitykset ovat nyt nähtävissä nettisivuilla:

<https://www.birdlife.fi/lintulaskijatapaaminen2023/>

Lisätietoa lintuatlaksesta Luonnontieteellisen keskusmuseon Luomuksen ja BirdLife Suomen sivuilla:

<https://lintuatlas.fi/> sekä <https://www.birdlife.fi/lintuatlas/>

Lintuatlaksen tulospalvelu (lajit, ruudut, yhdistykset): <https://tulokset.lintuatlas.fi/>

Lintuatlashavainnot ilmoitetaan Luomuksen tai BirdLifen havaintopalveluihin. Lisätietoa:

<https://www.birdlife.fi/suojelu/seuranta/lintuatlas/atlashavainnot-tiiraan/>

<https://lintuatlas.fi/havaintojen-tallentaminen/>

Osallistu ilmoittamalla lintuhavaintosi ja merkitsemällä havaintoon pesimävarmuusindeksi. Indeksit:

<https://lintuatlas.fi/indeksit/> sekä <https://www.birdlife.fi/suojelu/seuranta/lintuatlas/ohjeita/>

Lintuatlasruudut, valitse karttataso ”Atlasruudukko” ja halutessasi ”Lintuatlasruudut yhdistyksittäin”:

<https://laji.fi/map>

Lisätietoa mm. pesimävarmuussummasta ja selvitysasteesta: <https://lintuatlas.fi/materiaalia/>